TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2005 m. birželio 2 d.*

Byloje C-174/04

dėl 2004 m. balandžio 13 d. pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo,

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama E. Traversa ir C. Loggi, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Italijos Respubliką, atstovaujamą I. M. Braguglia, padedamo *avvocato dello Stato* P. Gentili, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: italų.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann (pranešėjas), teisėjai K. Lenaerts, N. Colneric, K. Schiemann ir E. Juhász,

generalinė advokatė J. Kokott,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2005 m. kovo 3 d. pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Savo ieškiniu Europos Bendrijų Komisija Teisingumo Teismo prašo pripažinti, kad 2001 m. gegužės 25 d. Dekretas-įstatymas (*decreto-legge*) Nr. 192 (*GURI* Nr. 120, 2001 m. gegužės 25 d., p. 4), pakeistas 2001 m. liepos 20 d. Įstatymu Nr. 301, dėl būtinų nuostatų, skirtų užtikrinti liberalizavimo ir privatizavimo procesą specifi-

niuose viešųjų paslaugų sektoriuose (*decreto-legge 25 maggio 2001, n. 192, convertito in legge 20 luglio 2001, n 301, recante disposizioni urgenti per salvaguardare i processi di liberalizzazione e privatizzazione di specifici settori dei servizi pubblici*" (2001 m. liepos 24 d. *GURI* Nr. 170, p. 4, toliau – Dekretas-įstatymas Nr. 192/2001), yra nesuderinamas su EB 56 straipsniu tiek, kiek jis numato automatišką balso teisių, susijusių su akcijų paketų, viršijančių 2 % elektros energijos ir dujų tiekimo įmonių kapitalo, įsigijimu, sustabdymą.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisė

2 EB 56 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Pagal šiame skyriuje išdėstytas nuostatas uždraudžiami visi kapitalo judėjimo tarp valstybių narių bei tarp valstybių narių ir trečiųjų šalių apribojimai."

3 1988 m. birželio 24 d. Tarybos direktyvos 88/361/EEB dėl Sutarties 67 straipsnio įgyvendinimo (OL L 178, p. 5) I priede yra išdėstyta kapitalo judėjimų, nurodytų

direktyvos 1 straipsnyje, nomenklatūra (toliau — Direktyvos 88/361 priede esanti nomenklatūra). Be kita ko, ji išvardija šiuos kapitalo judėjimus:

„I. Tiesioginės investicijos <...>

1. Filialų ar naujų įmonių, priklausančių vien kapitalą suteikiančiam asmeniui, įsteigimas ir plėtimas bei egzistuojančių įmonių visiškas įsigijimas.

2. Dalyvavimas naujoje ar egzistuojančioje įmonėje ilgalaikiams ekonominiams ryšiams užmegzti ar palaikyti.

<...>"

4 Pagal Direktyvos 88/361 I priedo pabaigoje esančius paaiškinimus „tiesioginės investicijos" yra:

„Fizinių asmenų arba komercinių, pramonės ar finansinių įmonių daromos visų rūšių investicijos, kurios skirtos ilgalaikiams tiesioginiams ryšiams tarp asmens, suteikiančio kapitalą, ir verslininko ar įmonės, kuriems suteikiamas kapitalas

ekonominei veiklai, užmegzti ar palaikyti. Taigi ši sąvoka turi būti suprantama plačiąja prasme.

<...>

Nomenklatūros I skyriaus 2 punkte nurodytose bendrovėse, kurių atsakomybę riboja turimos akcijos, tiesioginėse investicijose dalyvaujama tada, kai fizinio asmens ar kitos įmonės arba bet kurio kito turėtojo turimas akcijų paketas suteikia teisę akcininkui arba pagal nacionalinių įstatymų nuostatas, reglamentuojančias akcijų ribojamos atsakomybės bendroves, arba kitaip efektyviai dalyvauti bendrovę valdant ar ją kontroliuojant.

<...>"

5 Direktyvos 88/361 I priede esanti nomenklatūra taip pat numato šiuos kapitalo judėjimus:

„III. Operacijos vertybiniais popieriais, kuriais paprastai prekiaujama kapitalo rinkoje <...>

<...>

A. Vertybinių popierių sandoriai kapitalo rinkoje

1. Nerezidentų vykdomas šalies vidaus vertybinių popierių, kuriais prekiaujama vertybinių popierių biržoje, įsigijimas <...>

<...>

3. Nerezidentų vykdomas šalies vidaus vertybinių popierių, kuriais neprekiaujama vertybinių popierių biržoje, įsigijimas <...>

<...>"

Nacionalinės teisės aktai

6 Dekreto-įstatymo Nr. 192/2001 1 straipsnio 1 ir 2 dalis nustato:

„Kol Europos Sąjungoje bus įgyvendinta visiškai konkurencijai atvira elektros energijos ir dujų sektoriaus rinka, leidimų ar koncesijų išdavimui ar perleidimui 1999 m. kovo 16 d. Dekreto-įstatymo Nr. 79 dėl elektros energijos ir 2000 m. gegužės 23 d. Dekreto-įstatymo Nr. 164 dėl nacionalinės gamtinių dujų rinkos prasme, atsižvelgiant į liberalizavimo ir privatizavimo proceso užtikrinimą šiuose

sektoriuose, galioja 2 dalyje išvardytos sąlygos, jei šios įmonės yra tiesiogiai ar netiesiogiai valstybės ar kitų viešų įstaigų kontroliuojami juridiniai asmenys, savo nacionalinėse rinkose užima dominuojančią padėtį ir nėra kotiruojamos reglamentuojamose finansų rinkose bei tiesiogiai arba netiesiogiai ar per trečiuosius asmenis terminuoto arba atidėto viešojo pasiūlymo pagrindu įsigijo daugiau nei 2 % kapitalo bendrovių, kurios tiesiogiai arba per jų kontroliuojamas ar su jomis susijusias bendroves veikia minėtuose sektoriuose. Bendra 2 %. riba taikoma pačiam juridiniam asmeniui ir grupei, kuriai jie priklauso, t. y. kontroliuojantiems juridiniams asmenims, net jeigu jie neturi teisinės bendrovės formos, kontroliuojamoms bendrovėms, bendrai kontroliuojamoms bendrovėms bei susijusioms bendrovėms. Ši riba taip pat taikoma juridiniams asmenims, kurie tiesiogiai arba netiesiogiai, per kontroliuojamas arba susijusias bendroves, patikėjimo bendroves arba tarpininkus yra sutarties dėl naudojimosi balso teise arba gretutinių bendrovės susitarimų šalys, taip pat, jei šiose sutartyse dalyvauja tretieji asmenys.

Jei viršijama 1 dalyje nurodyta riba, su viršyta riba susijusios balso teisės automatiškai sustabdomos išdavus arba perleidus leidimus arba koncesijas pagal 1 dalį ir į jas neatsižvelgiama konsultacinių susirinkimų kvorume. Taip pat nebegalima pasinaudoti terminuotų arba atidėtų emisijų įsigijimo teise."

Ikiteisminė procedūra

7 2002 m. spalio 23 d. laišku Komisija informavo Italijos vyriausybę mananti, kad Dekretas-įstatymas Nr. 192/2001, elektros energijos ir dujų tiekimo įmonėms numatantis akcijų paketų, viršijančių 2 %, balso teisių sustabdymą, kai šias akcijas

įsigyja valstybinės įmonės, prieštaravo Sutarties nuostatoms dėl laisvo kapitalo judėjimo. Todėl ji paragino šią vyriausybę pateikti savo pastabas per dviejų mėnesių terminą.

8 Italijos vyriausybė atsakė, kad net jei nagrinėjamame Dekrete-įstatyme Nr. 192/2001 yra kapitalo judėjimo laisvės apribojimų, jis yra vienintelė priemonė, galinti apsaugoti Italijos rinką nuo tokių investicijų formų, kuriomis nesilaikoma laisvos konkurencijos kriterijų.

9 Manydama, kad šių pastabų nepakako tokiam teisės aktui pateisinti, 2003 m. liepos 11 d. Komisija nusiuntė Italijos Respublikai pagrįstą nuomonę, nurodydama šiai valstybei narei per du mėnesius imtis būtinų priemonių, kad į ją būtų tinkamai atsižvelgta.

10 Italijos vyriausybei neatsakius į pagrįstą nuomonę, Komisija nusprendė Teisingumo Teisme pareikšti šį ieškinį.

Dėl ieškinio

Šalių argumentai

11 Remdamasi 2002 m. birželio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimais *Komisija prieš Portugaliją* (C-367/98, Rink. p. I-4731), *Komisija prieš Prancūziją* (C-483/99,

Rink. p. I-4781), *Komisija prieš Belgiją* (C-503/99, Rink. p. I-4809), 2003 m. gegužės 13 d. Sprendimais *Komisija prieš Ispaniją* (C-463/00, Rink. p. I-4581) ir *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (C-98/01, Rink. p. I-4641), Komisija pareiškė, kad Dekrete-įstatyme Nr. 192/2001 įtvirtintas skirtinga ir ribojanti konkrečios investuotojų kategorijos investicijų traktuotė ir dėl to apsunkinamas laisvas kapitalo judėjimas Bendrijoje. Be kita ko, šis teisės aktas sulaiko bet kokią kitos valstybės narės valstybinę įmonę, galimai suinteresuotą elektros energijos ir dujų sektoriuose veikiančių įmonių akcijų įsigijimu, nes ji negalėtų veiksmingai dalyvauti priimant šių bendrovių sprendimus ir daryti įtaką jų valdymui.

12 EB 56 straipsnis nedaro skirtumo nei tarp diskriminacinių ir nediskriminacinių priemonių, nei tarp valstybinių ir privačių įmonių. Nors šis straipsnis neapibrėžia, kas yra „kapitalo judėjimas", ši sąvoka apima tiesiogines tarpvalstybines investicijas pagal Direktyvos 88/361 priede esančią nomenklatūrą. Jos pagrindinė ypatybė yra galimybė veiksmingai dalyvauti bendrovę valdant ir ją kontroliuojant. Taigi įmonių akcijų įsigijimas, taip pat ir nevaržomas naudojimasis balso teise, susijusia su šiomis akcijomis, patektų į sąvoką „kapitalo judėjimas".

13 Italijos vyriausybė prašo atmesti ieškinį.

14 Dekretas-įstatymas Nr. 192/2001 nesukuria diskriminacinės traktuotės. Akcijų įsigijimą, kurį vykdo nacionalinės valstybinės įmonės, jis reglamentuoja lygiai taip pat kaip ir akcijų įsigijimą, kurį vykdo kitų valstybių narių valstybinės įmonės.

15 Be to, balso teisės apribojimas ne visada paveikia laisvą kapitalo judėjimą. Italijos vyriausybė kaip pavyzdį pateikia 2001 m. gegužės 28 d. Europos Parlamento ir

Tarybos direktyvos 2001/34/EB dėl vertybinių popierių įtraukimo į biržos oficialųjį prekybos sąrašą ir dėl informacijos, kuri turi būti skelbiama apie tuos vertybinius popierius (OL L 184, p. 1), 85–97 straipsnius ir 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinančios Tarybos direktyvą 93/22/EEB (OL L 145, p. 1), kuri tiesiogiai įgyvendino EB 56 straipsnį, 10 straipsnį. Šios nuostatos, kurios taip pat apriboja balso teisę siekiant išvengti, kad paprastos investicijos į kapitalą nebūtų transformuotos į veiksmingą galimybę kontroliuoti ir valdyti bendrovę, savaime nėra nesuderinamos su laisvo kapitalo judėjimo principu.

16 Šiuo atveju Dekretas-įstatymas Nr. 192/2001 yra suderinamas su laisvu kapitalo judėjimu iš esmės dėl to, kad juo yra siekiama Bendrijos tikslų, kuriuos Komisija suformulavo 2001 m. kovo 13 d. pranešime dėl energijos vidaus rinkos užbaigimo (COM(2001) 125, galutinis), ir ypač tikslo apriboti antikonkurencinę įtaką, kurią atitinkamose rinkose galėtų turėti monopolinės valstybinės įmonės, kurios imtų kontroliuoti elektros energijos ir dujų sektoriuose veikiančias įmones.

17 Akivaizdu, kad valstybių narių rinkų elektros energijos ir dujų sektoriuose atvėrimas kur kas padidėjo per pastaruosius metus dėl Bendrijos teisės aktų, ypač dėl 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 96/92/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių (OL L 27, 1997, p. 20) ir dėl 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/30/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrų taisyklių (OL L 204, p. 1).

18 Tačiau šių direktyvų perkėlimas į nacionalinę valstybių narių teisę nevienodai atvėrė įvairias nacionalines rinkas. Kai kurios valstybės pasirinko atverti savo rinkas plačiau,

nei tai numato šios direktyvos, kitos apsiribojo savo rinkų atvėrimu griežtai pagal direktyvų reikalavimus. Bendrijos lygiu priimtų priemonių, skirtų atkurti pusiausvyrą, vis dėlto nepakako. Todėl ne tik Bendrijos institucijos, bet ir valstybės narės turi kovoti su nagrinėjamos rinkos konkurencinėje struktūroje esančia asimetrija ir konkurencijos iškraipymais, kurių gali atsirasti dėl galimų piktnaudžiavimų.

19 Todėl Dekretas-įstatymas Nr. 192/2001 buvo vienintelė priemonė, leidžianti išvengti, kad Italijos rinka nebūtų valstybinių subjektų, veikiančių tame pačiame sektoriuje kitose valstybėse narėse ir esančių geresnėje padėtyje dėl nacionalinės teisės, antikonkurencinių spekuliacijų objektu.

20 Šioje byloje sprendžiama problema skiriasi nuo problemos bylose, kuriose priimti minėti sprendimai *Komisija prieš Portugaliją*, *Komisija prieš Prancūziją*, *Komisija prieš Belgiją*, *Komisija prieš Ispaniją* ir *Komisija prieš Jungtinę Karalystę*. Šiose bylose ginčytomis nacionalinėmis priemonėmis visais būdais siekta išlaikyti valstybės įtaką ir sutrukdyti liberalizavimui. Atvirkščiai, Dekretu-įstatymu Nr. 192/2001, skirtu tik valstybinėms įmonėms, siekiama pašalinti valstybės įtaką. Vadinasi, minėtuose sprendimuose išdėstyti kriterijai negali būti taikomi šioje byloje.

21 Be to, šis dekretas-įstatymas yra laikinojo pobūdžio. Jis taikomas, tik kol bus sukurta visiškai liberalizuota vidaus rinka dujų ir elektros energijos sektoriuose.

22 Galiausiai nurodydamas tik valstybines įmones, kurios naudojasi dominuojančia padėtimi nacionalinėje rinkoje, jis apsiriboja tik būtiniausiomis ir proporcingomis priemonėmis.

23 Komisijos teigimu, visi šie argumentai yra nereikšmingi.

24 Valstybės narės negali pažeisti Bendrijos kompetencijos šioje srityje. Todėl ne nacionalinės vyriausybės, o Komisija, kaip Sutarčių sergėtoja, turi prižiūrėti, kad nagrinėjamos Bendrijos nuostatos būtų tinkamai taikomos, ir priešintis galimiems laisvos konkurencijos pažeidimams. Vienašališkos priemonės, kurias kai kurios šalys priėmė kaip pretekstą, kad būtų išvengta iškraipymų jų rinkose, kaip tik ir sukėlė tokius iškraipymus visoje Bendrijos rinkoje, o tam negali būti pritariama. Šioje byloje nagrinėjamos nacionalinės priemonės yra absoliučiai protekcionistinės.

25 Be to, negalima remtis tuo, kad Bendrijos reglamentavimas yra nepakankamas. Bendrijos teisė buvo papildyta keliais teisės aktais, iš kurių reikia paminėti 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/54/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančią Direktyvą 96/92/EB (OL L 176, p. 37), ir 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančią Direktyvą 98/30/EB (OL L 176, p. 57).

Teisingumo Teismo vertinimas

26 Visų pirma reikia priminti, kad EB 56 straipsnio 1 dalis įgyvendina laisvą kapitalo judėjimą tarp valstybių narių ir tarp valstybių narių bei trečiųjų šalių. Todėl tarp Sutarties skyriaus „Kapitalas ir mokėjimai" nuostatų numatyta, kad visi laisvo kapitalo judėjimo tarp valstybių narių bei tarp valstybių narių ir trečiųjų valstybių apribojimai yra draudžiami.

27 Nors sutartis ir neapibrėžia kapitalo judėjimo ir mokėjimų judėjimo sąvokų, aišku, kad Direktyva 88/361 kartu su jos priede esančia nomenklatūra turi nurodomąją vertę kapitalo judėjimo sąvokai apibrėžti (žr. minėto sprendimo *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* 39 punktą ir 1999 m. kovo 16 d. Sprendimo *Trummer ir Mayer*, C-222/97, Rink. p. I-1661, 20 ir 21 punktus).

28 Iš tikrųjų Direktyvos 88/361 priede esančios nomenklatūros I ir III punktai, taip pat jos paaiškinimai rodo, kad tiesioginės investicijos, dalyvaujant įmonėse per akcijų pirkimą ir įsigyjant vertybinių popierių, yra kapitalo judėjimas EB 56 straipsnio prasme. Remiantis šiais paaiškinimais, tiesioginių investicijų pagrindinis bruožas yra galimybė efektyviai dalyvauti bendrovę valdant ar ją kontroliuojant.

29 Atsižvelgiant į šiuos samprotavimus, reikia įvertinti, ar Dekretas-įstatymas Nr. 192/2001, kuris numato automatišką balso teisių, susijusių su akcijų paketu, viršijančių 2% elektros energijos ir dujų tiekimo įmonių kapitalo, įsigijimu, sustabdymą, kai akcijų įsigyja valstybinės įmonės, kurių akcijos reglamentuojamose

finansų rinkose nekotiruojamos ir kurios užima dominuojančią padėtį, yra kapitalo judėjimo tarp valstybių narių apribojimas.

30 Šiuo klausimu reikia pripažinti, kad šiame dekrete numatytas balso teisių sustabdymas pašalina galimybę nurodytos kategorijos valstybinėms įmonėms efektyviai dalyvauti valdant ar kontroliuojant Italijos elektros energijos ir dujų tiekimo įmones. Todėl Dekretu-įstatymu Nr. 192/2001 siekiamas tikslas išvengti „tame pačiame sektoriuje kitose valstybėse narėse veikiančių valstybinių subjektų antikonkurencinių puolimų" iš tikrųjų reiškia tikslą sulaikyti valstybines įmones, įkurtas kitose valstybėse narėse, nuo akcijų įsigijimo Italijos įmonėse, veikiančiose tame pačiame energijos sektoriuje.

31 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Dekrete-įstatyme Nr. 192/2001 numatytas balso teisių sustabdymas yra laisvo kapitalo judėjimo apribojimas, kurį iš esmės draudžia EB 56 straipsnis.

32 Šios išvados nepaneigia tai, kad nagrinėjamas teisės aktas yra susijęs tik su viena valstybinių įmonių kategorija, kuri savo nacionalinėje rinkoje užima dominuojančią padėtį. Iš tikrųjų su laisvu kapitalo judėjimu susijusios Sutarties nuostatos nedaro skirtumo nei tarp privačių įmonių ir valstybinių įmonių, nei tarp įmonių, kurios užima dominuojančią padėtį, ir tų, kurios tokios padėties neužima.

33 Be to, Italijos vyriausybė negali tvirtinti: kadangi Direktyvos 2004/39 nuostatos numato, kad tam tikromis aplinkybėmis su kai kuriomis akcijomis susijusių balso

teisių apribojimas yra suderinamas su Sutarties nuostatomis dėl laisvo kapitalo judėjimo, tai galioja ir Dekretui-įstatymui Nr. 192/2001. Ši direktyva, kuri buvo priimta remiantis įsisteigimo laisve, o ne, kaip tvirtina Italijos vyriausybė, pagal EB 56 straipsnį, patenka į kitokį ir labai specifinį kontekstą, t. y. į vertybinių popierių įtraukimą į biržos oficialųjį prekybos sąrašą. Balso teisės apribojimai yra numatyti tik kaip sankcijos už įstatyminių nuostatų nesilaikymą. Todėl šie apribojimai, skirtingai nei Dekretas-įstatymas Nr. 192/2001, nesulaiko kitų valstybių narių įmonių nuo investavimo į kai kurias nacionalines įmones. Be to, Direktyvos 2001/34 85–97 straipsniai numato tik prievoles, susijusias su informacija, skelbtina, kai įsigyjamas ar parduodamas bendrovės, kurios akcijos yra įtrauktos į biržos oficialųjį prekybos sąrašą, akcijų paketas, ir pareigą valstybėms narėms numatyti adekvačias sankcijas už šių prievolių nesilaikymą. Valstybių narių priimtos priemonės šiuo atžvilgiu nėra svarbios šioje byloje.

34 Be to, reikia įvertinti, ar laisvo kapitalo judėjimo apribojimus galima pateisinti Sutarties nuostatomis.

35 Šiuo klausimu reikia priminti, kad nacionalinė norma gali apriboti laisvą kapitalo judėjimą kaip pamatinį Sutarties principą tik tada, kai ją pateisina (EB 58 straipsnio 1 dalyje) išvardytos priežastys arba svarbaus visuomenės intereso sąlygojamos imperatyvios priežastys. Be to, nacionalinė norma pateisinama tik tais atvejais, kai ji yra tinkama užtikrinti ja siekiamo tikslo įgyvendinimą ir neviršija to, kas būtina šiam tikslui pasiekti, t. y. atitinka proporcingumo kriterijų (žr. 2002 m. birželio 4 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją* 45 punktą ir 2004 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Manninen*, C-319/02, Rink. p. I-7498, 29 punktą).

36 Italijos vyriausybė teigia, kad liberalizavimo ir privatizavimo procesų metu Italijos energijos rinkos buvo atvertos konkurencijai. Dekretas-įstatymas Nr. 192/2001 siekia užtikrinti sąžiningos ir teisingos konkurencijos sąlygas šiose rinkose. Jis leidžia išvengti to, kad laukiant veiksmingo Europos energijos sektoriaus liberalizavimo Italijos rinka nepatirtų antikonkurencinių puolimų iš tame pačiame sektoriuje kitose valstybėse narėse veikiančių valstybinių įmonių, esančių privilegijuotoje padėtyje dėl nacionalinės teisės, kuri tą padėtį palaiko. Tokioms valstybinėms bendrovėms įgijus Italijos elektros energijos ir dujų tiekimo įmonių kontrolę, Italijos valdžios institucijų pastangos atverti energijos sektorių konkurencijai nueitų veltui.

37 Šiuo klausimu, kaip jau yra nusprendęs Teisingumo Teismas, interesas sustiprinti nagrinėjamos rinkos konkurencinę struktūrą iš esmės negali būti tinkama pateisinama priežastis apriboti laisvą kapitalo judėjimą (žr. nurodyto sprendimo *Komisija prieš Portugaliją* 52 punktą).

38 Bet kuriuo atveju yra taikomos 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijos tarp įmonių kontrolės (EB koncentracijos kontrolės reglamentas) (OL L 24, p. 1) nuostatos. Šiuo klausimu reikia priminti, kad nagrinėjamas nacionalinės teisės aktas yra taikomas tik toms valstybinėms įmonėms, kurios jau užima dominuojančią padėtį nacionalinėje rinkoje. Tačiau pagal Reglamento Nr. 139/2004 2 straipsnio 3 dalį Komisija draudžia koncentracijas Bendrijos mastu, galinčias itin riboti konkurenciją bendrojoje rinkoje arba žymioje jos dalyje, ir kuri „sustiprina (esamą) dominuojančią padėtį".

39 Italijos vyriausybė taip pat remiasi būtinumu užtikrinti energijos tiekimą Italijos teritorijoje.

40 Net jei būtinumas užtikrinti energijos tiekimą tam tikromis sąlygomis gali pateisinti Sutartyje nustatytų pagrindinių laisvių apribojimą (žr. 1984 m. liepos 10 d. Sprendimo *Campus Oil ir kt.*, 72/83, Rink. p. 2727, 34 ir 35 punktus ir nurodyto sprendimo *Komisija prieš Belgiją* 46 punktą), Italijos vyriausybė neįrodo, kodėl balso teisių apribojimai, susiję tik su viena konkrečia valstybių įmonių kategorija, yra būtini šiam tikslui pasiekti. Visų pirma ji nepaaiškina priežasčių, kodėl būtina, kad Italijos energijos tiekimo įmonių akcijų turėtų privatūs akcininkai arba reglamentuojamose finansų rinkose kotiruojami valstybiniai akcininkai, kad atitinkamos įmonės galėtų užtikrinti pakankamą ir nenutrūkstamą elektros energijos ir dujų tiekimą Italijos rinkose.

41 Reikia daryti išvadą, kad Italijos vyriausybė neįrodė, jog Dekretas-įstatymas Nr. 192/2001 yra būtinas energijos tiekimui šalies viduje užtikrinti.

42 Todėl reikia pripažinti, kad palikusi galioti Dekretą-įstatymą Nr. 192/2001, kuris numato automatišką balso teisių, susijusių su akcijų paketų, viršijančių 2 % elektros energijos ir dujų tiekimo įmonių kapitalo, įsigijimu, sustabdymą, kai šių akcijų įsigyja valstybinės įmonės, kurių akcijos reglamentuojamose finansų rinkose nekotiruojamos ir kurios nacionalinėje rinkoje užima dominuojančią padėtį, Italijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal EB 56 straipsnį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

43 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Italijos Respublika pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. **Palikusi galioti 2001 m. gegužės 25 d. Dekretą-įstatymą (*decreto-legge*) Nr. 192/2001, pakeistą 2001 m. liepos 20 d. Įstatymu Nr. 301, dėl būtinų nuostatų, skirtų užtikrinti liberalizavimo ir privatizavimo procesą specifiniuose viešųjų paslaugų sektoriuose (*legge n 301, recante disposizioni urgenti per salvaguardare i processi di liberalizzazione e privatizzazione di specifici settori dei servizi pubblici*), kuris numato automatišką balso teisių, susijusių su akcijų paketu, viršijančių 2 % elektros energijos ir dujų tiekimo įmonių kapitalo, įsigijimu, sustabdymą, kai šių akcijų įsigyja valstybinės įmonės, kurių akcijos reglamentuojamose finansų rinkose nekotiruojamos ir kurios nacionalinėje rinkoje užima dominuojančią padėtį, Italijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal EB 56 straipsnį.**

2. **Priteisti iš Italijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.